

ETICKÝ KÓDEX ZAMESTNANCOV SLOVENSKEJ TECHNICKEJ UNIVERZITY V BRATISLAVE

Slovenská technická univerzita v Bratislave je moderná univerzita, ktorej ducha vytvárajú spoločne študenti a zamestnanci bez ohľadu na národnosť, rasu, pohlavie, vek či vierovyznanie, v duchu humanizmu, ľudskosti, slobody a demokracie, a tak rozvíjajú výskumno-vzdelávací odkaz slávnej Banskej akadémie v Banskej Štiavnici a moderných univerzít von Humboldtovského typu.

Zmyslom Etického kódexu¹ Slovenskej technickej univerzity v Bratislave (STU) je vyjadrenie morálnych hodnôt uplatňovaných v prostredí STU. Etický kódex stanovuje etické princípy a normy správania zamestnancov STU s prihliadnutím na špecifiká ich postavenia. Etický kódex osobitne upravuje etické zásady uplatňované vo vzdelávacej a vedecko-výskumnej (umeleckej) tvorivej činnosti.

Uvedomujúc si svoju spoluzodpovednosť za formovanie a rozvoj nastupujúcich generácií študentov, požiadavku na ich výchovu k čestnosti a charakternosti, ako aj dopadu vedeckých a výskumných činností na spoločnosť, sa zamestnanci STU na všetkých jej fakultách a súčiastiach zaväzujú dodržiavať zásady Etického kódexu STU, vychádzajúceho z Európskeho kódexu výskumnej integrity vydaným Európskou federáciou akadémií vied ALLEA a Európskou chartou výskumných pracovníkov a Kódexom správania pre nábor výskumných pracovníkov.

Zamestnanec predovšetkým:

1. Plne rešpektuje princípy humanizmu, ľudskosti, slobody, demokracie a všetkou svojou činnosťou sa hlási k dodržiavaniu mravných princíпов a etických zásad. Berie náležitý ohľad na bezpečnosť, zdravie a blahobyt spoločnosti, spolupracovníkov a na ostatné dotknuté osoby.
2. Je lojálny k univerzite, ctí a rešpektuje jej meno, históriu, tradície, hodnoty. Je si vedomý, že svojim vystupovaním reprezentuje STU navonok.
3. Rešpektuje integritu osobnosti kolegov a študentov, spoluvytvára pozitívnu a tvorivú atmosféru a podieľa sa na formovaní dobrých medziľudských vzťahov medzi kolegami a študentmi, bez diskriminácie na základe pohlavia, náboženstva, sexuálnej orientácie, zdravotného stavu, kultúrnej a etnickej príslušnosti, veku alebo politického presvedčenia.
4. K študentom pristupuje v rámci rešpektu k úcte k človeku slobode myslenia a tolerancie. So študentmi jedná otvorene, čestne a spravodlivo a svojím správaním ide študentom príkladom. Nedopúšťa sa osobného ponižovania, nemorálneho správania a nátlaku. Podporuje osobný rast študentov s cieľom vychovať ucelenú osobnosť ako z odborného, tak aj z etického hľadiska.

¹ Etický kódex zamestnanca bol podnietený Európskym kódexom správania sa v záujme zachovania integrity vedeckého výskumu (ALLEA, 2017), Európskou chartou výskumných pracovníkov a Kódexom správania pre nábor výskumných pracovníkov (Európska komisia, 2005), a boli rešpektované princípy uvedené v týchto kódexoch v slovenskom výskumnom a akademickom prostredí: Etický kódex zamestnancov vysokých škôl (Slovenská rektorská konferencia), Etický kódex SAV, Etický kódex Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Etický kódex Univerzity Komenského v Bratislave, Etický kódex Žilinskej univerzity v Žiline, Etický kódex zamestnanca Technickej univerzity v Košiciach, Etický kódex zamestnanca Technickej univerzity vo Zvolene, Etický kódex zamestnancov Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre.

5. Odmieta prejavy nátlaku založené na funkčnom alebo pracovnom postavení, akejkoľvek formy diskriminácie a nekolegiálne prejavy voči kolegom a študentom. Neuplatňuje postoj falošnej kolegiality spočívajúci v tolerovaní prípadov porušovania všeobecných etických princípov a pravidiel Etického kódexu.
6. Rešpektuje akademické slobody spočívajúce najmä v práve slobodne bádať a zverejňovať výsledky svojho bádania. Využíva svoje odborné, vedecké a pedagogické poznatky, skúsenosti a zručnosti k napĺňaniu poslania STU a v prospech študentov.
7. Vedeckovýskumnú alebo umeleckú činnosť považuje za prostriedok na zvyšovanie úrovne poznania a kultúrneho dedičstva. Uvedomuje si a nesie zodpovednosť za originalitu a objektivnosť, ručí za nepredpojatosť a korektnosť vo výklade výsledkov vlastnej tvorivej práce, ako aj činnosti iných. Zodpovedá za primeranosť, presnosť a objektivitu použitých metód a dbá na to, aby nedošlo k skresľovaniu výsledkov. Za samozrejmé považuje sprístupňovanie výsledkov svojej vedeckej a umeleckej činnosti za podmienok obvyklých v jeho odbore. Dbá na efektívne využívanie finančných prostriedkov a personálnych zdrojov.
8. Svoju vedeckú či umeleckú činnosť buduje na najnovšom vývoji vo svojom odbore. Výstupy práce dokumentuje a archivuje starostlivo a uvážene v súlade so zásadami správy údajov FAIR (vyhľadateľnosť, prístupnosť, interoperabilita a opakovaná použiteľnosť). Dodržiava špecifické pravidlá profesionálnej etiky daného odboru.
9. Odmieta a netoleruje vytváranie vymyslených výsledkov a ich zaznamenávanie tak, ako keby boli skutočné (fabrikácia), manipuláciu s výskumným materiálom, zariadeniami alebo procesmi alebo neopodstatnenú zmenu, vynechanie alebo vypustenie dát alebo výsledkov (falšovanie) alebo doslovné alebo upravené prisvojovanie si myšlienok, nápadov alebo výsledkov výskumu inej osoby a ich prezentácia alebo publikovanie bez primeraného vyjadrenia vzťahu k pôvodnému zdroju (plagiátorstvo). Dbá na korektnosť pri aplikovaní a prenose technológií. Dbá na opravu dodatočne zistených chybných údajov, výsledkov alebo záverov na rovnakej úrovni uverejnenia ako boli predložené.
10. Zaobchádza s predmetmi výskumu, či už ide o človeka, zvieratá, alebo predmety fyzickej, biologickej, environmentálnej alebo kultúrnej povahy, s rešpektom, starostlivosťou a v súlade s právnymi a etickými predpismi. Pri práci s biologickými materiálmi, živými organizmami či materiálmi osobitnej povahy venuje zvýšenú pozornosť etickým princípom, ktoré sa na takúto prácu vzťahujú. Osobitne dbá na ochranu životného prostredia.
11. Výsledky vedeckého výskumu nepodliehajúce utajeniu publikuje transparentne, presne, otvorene a čestne, pričom sa usiluje o verejnú dostupnosť výsledkov výskumu podporovaného z verejných zdrojov. Nepublikuje nedôveryhodným spôsobom a nevyužíva sporné publikačné platformy, ako napríklad tzv. predátorské časopisy.
12. Dbá o šírenie dobrého mena STU. Výsledky svojej práce, dokumenty a diela podpisuje svojim menom a uvádza mená kolegov a študentov, ktorí sa na získaní výsledkov podieľali, pri čom

uvádza svoje pracovisko a univerzitu. Rešpektuje autorské práva, práva pôvodcov vynálezov a úžitkových vzorov. Koná v súlade s platnými pravidlami ochrany duševného vlastníctva.

13. Posudzovateľské, oponentské a hodnotiace činnosti považuje za svoj etický záväzok k udržiavaniu štandardov kvality tvorivej činnosti a zvyšovaniu úrovne kvality poznania. Rukopisy odborných a kvalifikačných prác, žiadosti o projekty, expertízy, správy a ďalšie relevantné dokumenty posudzuje nezaújatý, nestranný, s plnou zodpovednosťou a zachovaním maximálnej objektivity. Podáva odborne fundované vyjadrenia, bez osobnej zaujatosti a vplyvov vonkajších tlakov.
14. Koná vždy v prospech STU, nevyvíja aktivity poškodzujúce dobré meno STU a vyhýba sa konfliktu záujmov. Neprijíma ani nevyžaduje dar ani iné plnenie, poskytnuté za účelom ovplyvnenia jeho profesionálneho rozhodovania alebo konania. Ako člen výberových komisií pre prijímanie nových zamestnancov presadzuje otvorenosť týchto konaní.
15. Efektívne využíva pracovný čas v plnom súlade s pracovnou zmluvou, pracovnou náplňou a pracovným poriadkom.
16. Nevykonáva iné pracovné aktivity, ktoré bránia riadnemu plneniu povinností na STU.
17. Zverené duševné, materiálne a finančné prostriedky nezneužíva na účely osobného prospechu ani ich nepoužíva v rozpore s ekonomickými záujmami STU. Neprivlastňuje si patentované a iné výsledky výskumnej činnosti dosiahnuté v pracovnom čase s využívaním prostriedkov a zariadení STU. Je si vedomý zodpovednosti voči spoločnosti, zamestnávateľovi a investorom, ktorých prostriedky využíva.
18. Mimopracovné aktivity vykonáva nad rámec pracovných povinností a tak, aby neohrozovali a neboli v konflikte s rozsahom a kvalitou pracovných výkonov na STU. Odborné aktivity pre prax, pri ktorých využíva poznatky a zručnosti získané v zamestnaneckom pomere s STU, resp. ktoré nadväzujú na hlavnú činnosť univerzity, vykonáva prostredníctvom podnikateľskej činnosti STU, prípadne prostredníctvom organizácií s účasťou STU.²
19. Uvedomuje si, že správaním, ktoré nie je v súlade so zásadami uvedenými v tomto Etickom kódexe, poškodzuje záujmy STU a z takéhoto správania môžu byť na základe rozhodnutia nadriadeného, resp. Etickej komisie STU, vyvodené dôsledky v zmysle pracovného poriadku STU.

² Rozsah odborných aktivít pre prax nemá presiahnuť 40% pracovného času za rok a nesmie ohroziť rozsah a kvalitu výkonov pre hlavné poslanie.